> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Ons kenmerk
543220

Uw kenmerk
2014Z13407 / 2014Z13408 / 2014Z13744

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 25 augustus 2014
Onderwerp Beantwoording 3 sets kamervragen over een demonstratie op 12 juli 2014 in Den Haag

In antwoord op uw brieven van 15 juli 2014 deel ik u mee dat de schriftelijke vragen van de leden Van Klaveren en Bontes (Groep Bontes/Van Klaveren) over hakenkruizen bij een anti-Israël demonstratie mede namens mijn ambtgenoot van Sociale Zaken en Werkgelegenheid worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief en dat de schriftelijke vragen van de leden Wilders, De Graaf en Helder (allen PVV) over de anti-Israëldemonstratie mede namens mijn ambtgenoot van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

Tenslotte deel ik u in antwoord op uw brief van 29 juli 2014 mee dat de schriftelijke vragen van de leden Voordewind en Segers (beiden ChristenUnie) over de anti-Israëldemonstratie die zaterdag 12 juli 2014 in Den Haag is gehouden, worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

De Minister van Veiligheid en Justitie,

I.W. Opstelten

2014Z13407
Vragen van de leden Van Klaveren en Bontes (Groep Bontes/Van Klaveren) aan de minister van Veiligheid en Justitie over hakenkruizen bij een anti-Israëldemonstratie (ingezonden 15 juli 2014)

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
25 augustus 2014

Ons kenmerk
543220

Vraag 1
Bent u bekend met het bericht 'Vlaggen met hakenkruis bij demonstratie'? 1)

Antwoord vraag 1
Ja.

Vraag 2
Deelt u de mening dat het meer dan walgelijk is dat er vlaggen met hakenkruizen werden getoond tijdens de anti-Israëldemonstratie in Den Haag?

Antwoord vraag 2
Het kabinet verwerpt antisemitisme en elke andere vorm van discriminatie. Grondrechten zoals vrijheid van meningsuiting, vrijheid van godsdienst en recht van demonstreren, vormen een groot goed in ons land en verdienen zowel een krachtige als zorgvuldige bescherming. Deze grondrechten zijn begrensd als ze uitmonden in geweld, haatzaaien of discriminatie. Ieder mens moet zich in Nederland veilig en gerespecteerd voelen. Extremisme van wie dan ook vormt een bedreiging van onze rechtsstaat die hard wordt aangepakt door het Kabinet. Het is goed invoelbaar dat mensen in Nederland uiting geven aan zorgen, verdriet en woede over wat elders in de wereld gebeurt. We zijn er echter met elkaar voor verantwoordelijk dat conflicten die zich elders in de wereld afspelen niet leiden tot oplopende spanningen en conflicten tussen bevolkingsgroepen in onze Nederlandse samenleving en dat wij elkaar met wederzijds respect tegemoet blijven treden.

De burgemeester van Den Haag heeft conform het stelsel in de Gemeentewet verantwoording afgelegd over zijn handelen aan de gemeenteraad te Den Haag. Uit deze verantwoording[1] blijkt dat de demonstranten zich verzamelden op het Spuiplein. Na enige tijd werd geconstateerd dat enkele borden omhoog werden gehouden waarop een Israëlische vlag werd getoond, gevolgd door een = (teken) en vervolgens een hakenkruis. De organisator is hierop door de politie aangesproken gelet op het aanstootgevende en mogelijk ook strafbare karakter dat van het tonen van deze symbolen/tekens uit kan gaan. De politie heeft daarbij in afstemming met de burgemeester de organisatie gewaarschuwd, dat indien deze uitingen gebruikt zouden blijven worden, een demonstratieve optocht door de stad niet zou worden toegestaan. De organisatie liet in reactie direct weten deze uitingen zelf ook onwenselijk te vinden en heeft daarop demonstranten opgeroepen de bewuste borden en vlaggen te verwijderen. Daar is gehoor aan gegeven. Vervolgens heeft de demonstratieve optocht plaatsgevonden.

---

[1] http://denhaag.nl/home/bewoners/gemeente/document/Demonstratie-12-juli-2014.htm

Vraag 3
Hoeveel verdachten zijn er aangehouden na deze antisemitische geweld-propagerende demonstratie?

Antwoord vraag 3
Na deze demonstratie zijn tot dusver geen verdachten aangehouden.

Vraag 4
Welke maatregelen bent u voornemens te treffen teneinde de jodenhaters die met de hakenkruis-vlaggen zwaaiden op te laten pakken en andere demonstraties waar ook wordt opgeroepen tot geweld subiet af te laten breken?

Antwoord vraag 4
Het recht om een bijeenkomst te organiseren is vastgelegd in de Grondwet en in internationale verdragen en vormt een belangrijke pijler van onze rechtsstaat. Op basis van de Wet openbare manifestaties (WOM) kan de burgemeester vooraf voorschriften en beperkingen verbinden aan een demonstratie, en de nodige veiligheidsmaatregelen treffen zodat de betoging ordelijk en vreedzaam verloopt. Deze bevoegdheden mag hij slechts aanwenden ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden. Het is de burgemeester op grond van de WOM niet toegestaan een demonstratie te verbieden of tegen te gaan omdat de betoging naar zijn inhoud of doelstelling, of vanwege de inhoud van de mee te voeren leuzen, ongewenst wordt geacht. De burgemeester heeft ook geen bevoegdheid tegen een demonstratie op te treden enkel ter voorkoming of beëindiging van strafbare feiten, aangezien het enkele feit dat iemand de strafwet overtreedt geen wanordelijkheid is in de zin van de WOM. De burgemeester, die het gezag heeft over de politie als het de handhaving van de openbare orde betreft, kan ingrijpen als sprake is van zodanige (strafbare) feiten dat (tevens) sprake is van (vrees voor) wanordelijkheden. In andere gevallen kunnen individuele demonstranten die de strafwet overtreden strafrechtelijk worden aangepakt en eventueel worden gearresteerd op grond van het strafrecht, maar dat moet dan de betoging onverlet laten. Het Openbaar Ministerie (OM) heeft het gezag over de politie als het de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde betreft. Als tijdens een demonstratie bijvoorbeeld belediging van personen, opruiing tot geweld of haatzaaien tegen dan wel discriminatie van bevolkingsgroepen wordt geconstateerd, kan de politie optreden. Het is aan het Openbaar Ministerie om de strafbaarheid van deze handelingen te beoordelen. Deze beoordeling kan plaatsvinden tijdens of na het voordoen van het incident.

Ten aanzien van de uitingen die zijn gedaan tijdens de demonstratie van 12 juli 2014 in Den Haag, is aangifte gedaan. Deze aangifte wordt nu onderzocht door het OM. Indien sprake is van een strafbaar feit, zal het OM tot vervolging overgaan.

Vraag 5
In hoeverre ziet u ook het groeiende antisemitisme en anti-Israëlsentiment in Nederland? Op welke wijze denkt u deze ontwikkeling te keren?

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
25 augustus 2014

Ons kenmerk
543220

Antwoord vraag 5
De toename van het aantal meldingen van antisemitisme is bekend. Het CIDI registreerde 147 antisemitische incidenten in 2013 tegen 114 in 2012. Dit zijn zorgelijke cijfers. Antisemitisme wordt in samenwerking met andere bewindslieden en stakeholders op verschillende wijzen aangepakt. Dit heeft de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid u op 16 januari jongstleden ook schriftelijk laten weten.[2]

Het kabinet zal, zoals ook is aangekondigd in de gemeenschappelijke verklaring na het overleg met de Joodse organisaties op 4 augustus jongstleden, in navolging van verschillende gemeenten, het initiatief nemen met alle betrokken partijen om de oplopende spanningen tussen groepen te bespreken en waar nodig te interveniëren. We juichen het initiatief toe van de Raad van Moskeeën en de Unie van Marokkaanse Moskeeën Nederland om in moskeeën op te roepen tot tolerantie en zetten het gesprek graag voort. De Joodse gemeenschap vormt een onlosmakelijk onderdeel van Nederland, net als andere minderheidsgroeperingen. Wij zijn het erover eens dat de gesprekken tussen de vertegenwoordigers uit al deze gemeenschappen van grote waarde zijn.

1) http://m.telegraaf.nl/article/22847912/vlaggen-met-hakenkruis-bij-demonstratie

[2] Kamerstukken II, vergaderjaar 2013-2013, Kamerstuk 30950, nr. 67.

2014Z13408
Vragen van de leden Wilders, De Graaf en Helder (allen PVV) aan de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Veiligheid en Justitie over de anti-Israëldemonstratie (ingezonden 15 juli 2014)

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
25 augustus 2014

Ons kenmerk
543220

Vraag 1
Weet u dat er bij de anti-Israëldemonstratie, die vandaag in Den Haag werd gehouden, hakenkruizen werden getoond, de Hitlergroet werd gebracht, en islamitische terreurvlaggen werden getoond? 1)

Vraag 2
Waarom is daar niet tegen opgetreden? Waarom zijn mensen die met nazivlaggen met hakenkruizen of islamitische terreurvlaggen zwaaiden, of mensen die de Hitlergroet brachten niet ter plekke gearresteerd? Deelt u de mening dat de burgemeester van Den Haag hier heeft gefaald?

Antwoord vragen 1 en 2
Ik verwijs naar het antwoord op de schriftelijke vragen 2 en 4 van de leden Van Klaveren en Bontes over hakenkruizen bij een anti-Israëldemonstratie (ingezonden 15 juli 2014).[3]

Vraag 3
Bent u bereid alsnog via videobeelden te achterhalen welke demonstranten de genoemde symbolen toonden en de Hitlergroet maakten, en hen alsnog op te pakken, vast te zetten en, in geval van een dubbel paspoort, het Nederlandse paspoort af te nemen, tot persona non grata te verklaren en Nederland voor altijd uit te zetten? Zo neen, waarom niet?

Antwoord vraag 3
Ik verwijs naar mijn antwoord op vragen 1 en 2[4]

Indien iemand een strafbaar feit heeft begaan, is het aan de rechter om te beoordelen welke straf passend is, gelet op het delict, de persoon van de dader(s) en het aangedane leed. De intrekking van de Nederlandse nationaliteit wegens een veroordeling voor commune misdrijven is niet mogelijk. Wel kan de Nederlandse nationaliteit afgenomen worden indien sprake is van een onherroepelijke veroordeling voor een terroristisch misdrijf dat is gepleegd na 1 oktober 2010. Na het intrekken van het Nederlanderschap, wordt betrokkene ongewenst vreemdeling verklaard en wordt hij uitgezet.
Voor zover het vreemdelingen betreft, is voor het beëindigen van het rechtmatig verblijf een onherroepelijke veroordeling nodig waarna aan de hand van de glijdende schaal wordt beoordeeld of het rechtmatig verblijf kan worden beëindigd. Het recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven zoals vastgelegd in artikel 8 van het EVRM speelt bij deze beoordeling een belangrijke rol. Als het rechtmatig verblijf van een vreemdeling wordt beëindigd, krijgt hij een inreisverbod opgelegd of wordt hij ongewenst verklaard en moet hij

[3] 2014Z13407

[4] 2014Z13407

Nederland direct verlaten. Als de vreemdeling dat niet doet, kan hij worden uitgezet.

1) Anti-Israëldemonstratie op Spuiplein te Den Haag, zaterdag 12 juli 2014.

Toelichting:
Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van de leden Van Klaveren en Bontes (Groep Bontes/Van Klaveren), ingezonden 15 juli 2014 (vraagnummer 2014Z13407)

2014Z13744
Vragen van de leden Voordewind en Segers (beiden ChristenUnie) aan de minister van Veiligheid en Justitie over de anti-Israëldemonstratie die zaterdag 12 juli 2014 in Den Haag is gehouden. (ingezonden 29 juli 2014)

Vraag 1
Heeft u kennisgenomen van de anti-Israëldemonstratie die zaterdag 12 juli 2014 in Den Haag is gehouden, waarbij hakenkruizen en ISIS-vlaggen werden getoond?

Antwoord vraag 1
Ja.

Vraag 2
Deelt u de mening dat het onwenselijk is dat nazi-symbolen en vlaggen van uiterst gewelddadige en terroristische organisaties, zoals ISIS, in de Nederlandse publieke ruimte worden getoond?

Antwoord vraag 2
Ik verwijs naar het antwoord op de schriftelijke vragen 2 en 4 van de leden Van Klaveren en Bontes over hakenkruizen bij een anti-Israëldemonstratie (ingezonden 15 juli 2014).[5]

Vraag 3
Op welke manier gaat u het tonen van deze symbolen en vlaggen tegen?

Antwoord vraag 3
Het Openbaar Ministerie (OM) heeft mij bericht dat het medio augustus het landelijk standpunt ten aanzien van de strafbaarheid van symbolen, vlaggen en andere uitingsvormen nader heeft bepaald. Daarbij is rekening gehouden met de meest recente ontwikkelingen nadat lokaal reeds eerder beleid was afgestemd. Het standpunt houdt in dat nu IS (voorheen ISIS/ISIL) en Hamas (door de EU en de VN) verboden, terroristische organisaties zijn die tot doel hebben geweld te plegen tegen bepaalde bevolkingsgroepen, het in het openbaar tonen van deze vlaggen van deze organisaties naar het oordeel van het Openbaar Ministerie strafbaarheid oplevert op grond van artikel 137d en 137c Wetboek van Strafrecht. Tegen het dragen van deze vlaggen zal dan ook worden opgetreden.

Zie verder het antwoord op de schriftelijke vraag 4 van de leden Van Klaveren en Bontes over hakenkruizen bij een anti-Israëldemonstratie (ingezonden 15 juli 2014).[6]

Vraag 4
Bent u bekend met artikel 17 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), dat bepaalt dat de in het verdrag vastgelegde rechten en vrijheden er niet zijn om misbruikt te worden? Wat betekent dat voor de Nederlandse vrijheid van meningsuiting en demonstratie? Op welke manier kan

---

[5] 2014Z13407

[6] 2014Z13407

voorkomen worden dat deze vrijheden in Nederland worden misbruikt voor het verheerlijken en aanmoedigen van geweld, antisemitisme en de gewelddadige jihad?

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken

Antwoord vraag 4
De vrijheid van meningsuiting en demonstratie zijn hoekstenen van een pluriforme samenleving en een levendige democratie. Deze rechten kunnen worden uitgeoefend binnen de grenzen van de artikelen 10, 11 en 17 EVRM. Uitgangspunt in Nederland voor de (grond)wettelijke bescherming van deze vrijheden, gegarandeerd in de Wet Openbare Manifestaties, is dat preventieve censuur niet is toegestaan. Demonstraties mogen dus niet op voorhand worden verboden omdat deze naar inhoud of doelstelling, of vanwege de inhoud van de mee te voeren leuzen, ongewenst worden geacht. Wel is het mogelijk om vooraf voorschriften en beperkingen te stellen of een verbod te geven ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden. Daarnaast geldt dat op grond van de Grondwet en artikel 10, tweede lid, EVRM de vrijheid van meningsuiting kan worden beperkt, indien men het gebruik van geweld propageert of aanzet tot discriminatie of haat of ter bescherming van een of meer van de andere in artikel 10, tweede lid, EVRM genoemde belangen. Waargenomen uitingen die aan een delictsomschrijving voldoen, zoals aanzet tot haat of (groeps)discriminatie (artikelen 137c en 137d Wetboek van Strafrecht), kunnen worden vervolgd. Het is in eerste instantie aan het OM om in het concrete geval de strafbaarheid van een uitlating te beoordelen. De rechter geeft vervolgens een definitief oordeel.

Vraag 5
Vindt u dat een burgemeester effectief moet kunnen ingrijpen indien nazi- en jihadsymbolen getoond worden bij een demonstratie? Zo ja, waarom lukt dat nu kennelijk niet en wat zijn uw voornemens om dit te veranderen? Bent u bereid om hierover het gesprek met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten aan te gaan?

Vraag 6
In hoeverre bent u bereid burgemeesters meer bevoegdheden te geven om bij het tonen van bijvoorbeeld nazi- en jihad-symbolen in te grijpen, bijvoorbeeld door aanpassing van de Wet openbare manifestaties?

Antwoord vraag 5 en 6
Het is een verantwoordelijkheid van de lokale driehoek, burgemeester, OM en politie, om te bepalen welke beleidsuitgangspunten en tolerantiegrenzen worden gehanteerd ten aanzien van een demonstratie. Een burgemeester kan deze verwerken in de eventuele voorschriften en/of beperkingen die hij verbindt aan een demonstratie en deze bekend maken. Zie voorts het antwoord op de schriftelijke vraag 4 van de leden Van Klaveren en Bontes over hakenkruizen bij een anti-Israël demonstratie (ingezonden 15 juli 2014), waarin de relevante bevoegdheden van een burgemeester worden beschreven. Er is op dit moment geen aanleiding te veronderstellen dat die bevoegdheden tekortschieten.[7]

---

[7] 2014Z13407